

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Danys col·laterals

La setmana passada dedicàvem la nostra carta dominical al sociòleg Zygmunt Bauman, recentment traspasat, i a la seva teoria de la modernitat líquida, per la que és molt conegut. Avui em referiré a l'anàlisi que fa del creixement de les desigualtats en el nostre temps. Un llibre seu molt interessant és *Danys col·laterals. Desigualtats socials en l'era global*. Es tracta d'una recopilació de petits assaigs en la que examina els mals de la desigualtat social a partir del concepte de «dany col·lateral», una expressió que prové de l'argot militar, normalment per a referir-se a les conseqüències accidentals de les intervencions militars i als efectes no intencionats ni planejats d'una acció armada. Bauman trasllada el concepte de «dany col·lateral» a les víctimes d'una societat cada vegada més globalitzada.

La major part d'aquestes víctimes col·laterals són els pobres. Fins i tot els desastres naturals afecten molt més als més pobres que als qui no ho són. Un huracà o un terratrèmol no són classistes en ells mateixos i poden tocar igualment rics i pobres; amb tot, crec que no hi ha dificultat per a reconèixer que les catàstrofes naturals no afecten igual els uns que els altres, i això depèn en bona mesura dels recursos dels que hom disposa per a afrontar-les. Segons Bauman les baixes i els danys col·laterals afecten bàsicament els membres d'una classe que anomenem marginal, una part de la població situada a l'extrem inferior de la distribució de la riquesa. És una de les conseqüències de la globalització en forma de creixement de les desigualtats i de formació d'una classe social caracteritzada per la precarietat.

Bauman alerta del perill que significa pensar en termes de danys «col·laterals» sense que hi hagi cap problema de conscièn-

cia. Això desemboca en una actitud per la que s'acaba assumint tàcitament la desigualtat dels drets i oportunitats que hi ha a la nostra societat i s'arriba a pensar que aquests danys no són prou rellevants com per a que les administracions dediquin més recursos a la seva prevenció.

Arriba a la conclusió que en la fase de globalització desenfrenada a la que hem arribat, els factors essencials de la solidaritat humana requereixen un marc institucional nou. Un marc de creació d'opinió i de voluntats que va més enllà de les fronteres dels països concrets, per la qual cosa s'hauria d'arribar a institucions universals. S'hauria d'arribar a un «planeta social» basat en organitzacions i associacions no governamentals que actuïn a escala universal.

El nostre autor no proposa solucions concretes per a sortir d'aquesta cruïlla. Ara bé, les seves aportacions ens ajuden a la reflexió perquè no acabem atrapats en la manca d'esperança. El missatge principal és advertir que els pobres cada vegada estan més privats d'oportunitats i drets i es van convertint en les víctimes dels danys col·laterals de la política i de l'economia en una societat globalitzada on les desigualtats entre rics i pobres per comptes d'estrènyer-se es van eixamplant. El fet que el sofriment humà creixent es consideri com a simple col·lateralitat, sumat a la desigualtat social que també creix, componen una barreja explosiva que, segurament, es convertirà en el principal problema del segle XXI. Un problema que ara com ara no desvetlla la suficient atenció dels nostres polítics i governants. Hi som a temps, no mirem cap a una altra banda.

ENTREVISTA

Alegria per l'amor i la misericòrdia

FRANCESC RIU

Amb l'objectiu de fer arribar a un públic més ampli el contingut de l'exhortació del Papa *Amoris Laetitia*, Mons. Joan J. Omella va encarregar al salesià Francesc Riu un llibre amb un material més intel·ligible i pedagògic. El resultat és l'obra *Exhortació del Papa Francesc L'alegria de l'amor. Lectura i comentari* (Edebé), en tres volums, elaborada per un equip coordinat pel P. Riu. El llibre recull el text de l'exhortació, però hi afegeix comentaris i suggereix preguntes per aprofundir en els capítols. Mons. Omella és l'autor del pròleg.

Què es proposaven abans d'iniciar el llibre?

Una cosa per damunt de tot: fer tot el que estava al nostre abast per facilitar que els missatges del papa Francesc sobre l'amor i la família fossin assequibles a tots els qui hi estiguessin interessats, sobretot als joves que es preparen per casar-se i als matrimonis; també als que ja estan consolidats. Això ha suposat fer que el text sigui de fàcil comprensió, afegint-hi comentaris i propostes per al debat.

De quina manera cal treballar-lo?

L'ideal fóra que el contingut d'aquesta exhortació no fos objecte d'una lectura individual, sinó motiu de diàleg entre dues o més persones. Un cop escollit un capítol i feta una lectura sense pressa i anotant els aspectes que suscitin més interès, caldrà conversar sobre els missatges o frases significatives amb l'ajut dels comentaris que trobaran a continuació. Les qüestions que s'hi plantegen els ajudaran a ser realistes.

Quina part de l'exhortació destacaria?

En la breu introducció el mateix papa Francesc ens ha indicat que els dos capítols centrals són el quart i el cinquè, que versen sobre l'amor que dóna sentit al matrimoni i sobre la fecunditat de l'amor que es manifesta en la família.

Oscar Bardaji i Martí

Acollir, una manera de ser i fer Caritas

Acompanyar és més estar que fer. És seguir el fil de la vida sense pretendre controlar-ho i preveure-ho tot. Saber aprofitar allò que no és esperat. Acompanyar és suggerir, animar, escoltar, participar, conviure... És creure en les possibilitats i capacitats de les persones. Acollir és una paraula de moda. És rebre; és un acte de convivència, de relació i d'acceptació que genera la possibilitat de crear vincles. A Caritas fa molts anys que fem de l'acollida i l'acompanyament als qui més ho necessiten un signe de la nostra identitat.

La nostra acollida se centra a acompanyar processos de millora personal i familiar que ajudin al desenvolupament integral de les persones. És un espai d'escolta de les necessitats, siguin necessitats materials, formatives, emocionals, relacionals, etc. El programa d'acollida està adreçat a tothom independentment de la seva procedència, cultura, religió o valors.

L'objectiu és acompanyar les persones per tal que recuperin la seva dignitat, puguin desenvolupar les seves capacitats i reprendre els seus projectes de vida. Per això és necessari i imprescindible que cada persona se senti única i protagonista de la seva història.

Es tracta d'oferir un espai de confiança on el participant se senti valorat, escoltat i respectat. És en aquest espai on copsem la realitat que ens permet veure què es necessita per transformar el món. Aquest procés pot concloure en la

mateixa acollida o ser l'inici d'una relació de continuïtat en els altres programes de Caritas.

Treballem per apoderar les persones i el nostre programa d'acollida es concreta en dos tipus d'intervenció: l'acollida individual i l'acollida grupal.

A l'acollida individual oferim un espai d'escolta on detectem les necessitats dels participants. A partir d'aquí, podem derivar-los a altres projectes propis o oferir-los recursos externs; i realitzem un acompanyament davant situacions de carència, tant en l'àmbit econòmic com personal. En tot el procés procurem que la persona és corresponsabilitz del seu desenvolupament.

Oferim aquests serveis a Sant Cugat del Vallès, Rubí, Ripollet, Cerdanyola, Montcada i Reixac, Sabadell, Terrassa, Granollers, Mollet i a algunes parròquies de la diòcesi on l'acollida la fan els voluntaris de les Caritas parroquials.

A l'acollida en l'àmbit grupal es busca fomentar les relacions i l'ajuda entre les persones. És un espai de trobada on els participants poden sentir-se escoltats, on fan activitats conjuntes que ajuden el seu procés de creixement personal, on guanyen autonomia i on se cerca que tot plegat sigui un procés de desenvolupament i realització personal.

www.caritasdiocesanaterrassa.cat

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Volver a Dios de todo corazón (Jl 2,12)

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

En el mensaje para la Cuaresma el Papa nos invita a crecer en la amistad con el Señor, amigo fiel que nunca nos abandona.

A partir de la parábola del hombre rico y el pobre Lázaro, nos da la clave para una verdadera conversión, para «volver a Dios de todo corazón» (Jl 2, 12).

1. El otro es un don: «un tesoro de valor incalculable, un ser querido, amado, recordado por Dios». Somos llamados a «abrir la puerta de nuestro corazón al otro, porque cada persona es un don, sea vecino nuestro o un pobre desconocido». Y a «abrir la puerta a cualquier necesitado y reconocer en él o en ella el rostro de Cristo».

2. El pecado nos ciega. En el rico de la parábola «se vislumbra de forma patente la corrupción del pecado: el amor al dinero, la vanidad y la soberbia. El dinero puede someternos, a nosotros y a todo el mundo, a una lógica egoísta que no deja lugar al amor e impide la paz».

3. Acoger la Palabra de Dios como don: «La Palabra de Dios es una fuerza viva, capaz de suscitar la conversión del corazón de los hombres y orientar nuevamente a Dios».

Que el Espíritu Santo nos guíe a realizar un verdadero camino de conversión para poder ser testimonio de la resurrección de la Pascua y que Nuestra Madre María nos ayude a ser un testimonio de Dios allí donde nos encontremos.

Lectures de la missa diària i santoral

27. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.)

[Sir 17,20-28 / Sl 31 / Mc 10, 17-27]. Sant Gabriel de la Dolorosa (1838-1862), religiós passionalista; sant Baldomer (†660), sotsdiaca de Lió; santa Honorina, vg.; beata Francina-Aina Círrer, vg. paüla, de Sencelles (Mallorca).

28. ■ Dimarts [Sir 35,1-15 / Sl 49 / Mc 10,28-31].

Sant Rufi, mr.; sant Hilari, papa (sard, 461-468). Sant Romà (s. V), abat; sant Serapió, mr.

Comença el temps de Quaresma

1. ■ Dimecres de cendra. [Jl 2, 12-18 / Sl 50 / 2Co 5,20-6,2 / Mt 6,1-6.16-18].

Sant Rossend (Salas 907 - Celanova 977), bisbe (benedictí); sant Lleó, mr.; sant Albí (s. VI), bisbe (benedictí); santes Eudòcia i Antonina, mrs.

2. ■ Dijous [Dt 30,15-20 / Sl 1 / Lc 9,22-25].

Sant Lluci, bisbe; santa Genara, mr.; santa Agnès de Praga o de Bohèmia, rel. franciscana.

3. ■ Divendres [Is 58,1-9a / Sl 50 / Mt 9,14-15].

Sant Medir, pagès mr. barceloní; sant Ermenter (o Emeteri) i sant Celdoni (o Celoni), soldats mrs. a Calahorra; santa Màrcia, vg. i mr.

4. ■ Dissabte [Is 58,9b-14 / Sl 85 / Lc 5,27-32].

Sant Casimir (1458-1484), príncep polonès; sant Luci I, papa (romà, 253-254) i mr.; sants Nèstor, Eteri, Arcadi, Capitó, bisbes i mrs.

5. ■ † Diumenge vinent, I de Quaresma (lit. hores: 1a setm.)

[Gn 2,7-9;3,1-7 / Sl 50 / Rm 5, 12-19 (o bé: 5,12.17-19) / Mt 4,1-11]. Mare de Déu d'Àfrica. Sant Focas, màrtir; sant Josep Joan de la Creu, religiós franciscà; santa Olívia, verge i màrtir; sant Luper, màrtir.

DIUMENGE VIII DE DURANT L'ANY

COMENTARI

P. JAUME SIDERA
claretia**Lectura d'Isaïes** (Is 49,14-15)

Sió diu: «El Senyor m'ha abandonat, el meu Déu s'ha oblidat de mi». ¿Creus que una mare s'oblidaria del nen que té al pit, i no s'apiadaria del fill de les seves entranyes? Però, ni que alguna se n'oblidés, jo no m'oblidaria mai de tu.

Salm responsorial (61)

R. *Només en Déu reposa la meva ànima.*

Només en Déu reposa la meva ànima, / d'ell em ve la salvació. / Només ell és la roca que em salva, / és el castell on em trobo segur. R.

Reposa només en Déu, ànima meva, / d'ell em ve tota esperança. / Només ell és la roca que em salva, / és el castell on em trobo segur. R.

En Déu tinc la salvació i la glòria, / és la meva roca inexpugnable; / trobo en Déu el meu refugi. / Vosaltres, poble reunit, confieu en ell, / esplaiieu davant d'ell el vostre cor. R.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 4,1-5)

Germans, que la gent no vegi en nosaltres més que uns servidors de Crist, administradors del que Déu s'ha proposat. Doncs bé, dels administradors l'únic que n'esperem és que siguin fidels. A mi, el que menys em preocupa és que em judiqueu vosaltres o qualsevol tribunal humà. Ni tan sols jo no em judico. La meva consciència no m'acusa de res, però això no vol dir que jo sigui irreprensible. El meu jutge és el Senyor. Per tant, no judiqueu res abans d'hora. Espereu que vingui el Senyor: ell farà llum sobre tot allò que s'amaga en les tenebres, i farà conèixer les intencions de cada cor. Llavors, l'elogi que es mereix cadascú vindrà de Déu.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 6,24-34)

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Ningú no pot servir dos amos: Si estima l'un, no estimarà l'altre, si fa cas de l'un, no en farà de l'altre. No podeu ser servidors de Déu i de les riqueses. Per això us dic: No us neguitegeu per la vostra vida, pensant què menjareu o què beureu, ni pel vostre cos, pensant com us vestireu. ¿No val més la vida que el menjar, i el cos, més que el vestit? Mireu els ocells que volen lliures pels aires: no sembren, ni seguen, ni guarden res als graners, però els alimenta el vostre Pare celestial. ¿I no valeu més vosaltres que ells? ¿Qui de vosaltres, per més que es neguitegi, és capaç d'allargar, ni un minut, el temps de la seva vida? I pel que fa al vestit, ¿per què us neguitegeu? Mireu com creixen els lliris dels prats: no treballen ni filen, però us asseguro que ni Salomó, amb tota la seva magnificència, no es vestia com cap d'aquests. I si Déu vesteix així l'herba dels prats, que hi és avui i demà ja la tiren al foc, ¿com no ho farà encara més amb vosaltres, gent de poca fe? Per tant, no us neguitegeu pensant què menjareu, o què beureu, o com us vestireu. Anar darrera de tot això, és propi dels pagans. El vostre Pare celestial sap molt bé la necessitat que en teniu. Busqueu per damunt de tot el Regne de Déu i ser justos tal com ell vol, i tot això us ho donarà de més a més. No us neguitegeu, doncs, pensant en demà. El demà ja tindrà les seves preocupacions. Cada dia en té prou amb els seus maldecaps».

Lectura del libro de Isaïas (Is 49,14-15)

Sió decia: «Me ha abandonado el Señor, mi dueño me ha olvidado». ¿Puede una madre olvidar al niño que amamanta, no tener compasión del hijo de sus entrañas? Pues, aunque ella se olvidara, yo no te olvidaré.

Salmo responsorial (61)

R. *Descansa sólo en Dios, alma mía.*

Sólo en Dios descansa mi alma, / porque de él viene mi salvación; / sólo él es mi roca y mi salvación, / mi alcázar: no vacilaré. R.

Descansa sólo en Dios, alma mía, / porque él es mi esperanza; / sólo él es mi roca y mi salvación, / mi alcázar: no vacilaré. R.

De Dios viene mi salvación y mi gloria, / él es mi roca firme, Dios es mi refugio. / Pueblo suyo, confiad en él, / desahogad ante él vuestro corazón. R.

Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Corintios (1Cor 4,1-5)

Hermanos: Que la gente sólo vea en nosotros servidores de Cristo y administradores de los misterios de Dios. Ahora, lo que se busca en los administradores es que sean fieles. Para mí lo de menos es que me pidáis cuentas vosotros o un tribunal humano; ni siquiera yo me pido cuentas. La conciencia, es verdad, no me remuerde; pero tampoco por eso quedo absuelto: mi juez es el Señor. Así, pues, no juzguéis antes de tiempo, dejad que venga el Señor. Él iluminará lo que esconden las tinieblas y pondrá al descubierto los designios del corazón; entonces cada uno recibirá de Dios lo que merece.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 6,24-34)

En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos: «Nadie puede servir a dos señores. Porque despreciará a uno y amará al otro; o, al contrario, se dedicará al primero y no hará caso del segundo. No podéis servir a Dios y al dinero. Por eso os digo: No estéis agobiados por vuestra vida pensando qué vais a comer, ni por vuestro cuerpo pensando con qué os vais a vestir. ¿No vale más la vida que el alimento, y el cuerpo que el vestido? Mirad los pájaros del cielo: no siembran ni siegan, ni almacenan y, sin embargo, vuestro Padre celestial los alimenta. ¿No valéis vosotros más que ellos?

¿Quién de vosotros, a fuerza de agobiarse, podrá añadir una hora al tiempo de su vida? ¿Por qué os agobiáis por el vestido? Fijaos cómo crecen los lirios del campo: ni trabajan ni filan. Y os digo que ni Salomón, en todo su fasto, estaba vestido como uno de ellos. Pues si a la hierba, que hoy está en el campo y mañana se arroja al horno, Dios la viste así, ¿no hará mucho más por vosotros, gente de poca fe? No andéis agobiados pensando qué vais a comer, o qué vais a beber, o con qué os vais a vestir. Los paganos se afanan por esas cosas. Ya sabe vuestro Padre celestial que tenéis necesidad de todo eso. Buscad sobre todo el reino de Dios y su justicia; y todo esto se os dará por añadidura. Por tanto, no os agobiéis por el mañana, porque el mañana traerá su propio agobio. A cada día le basta su desgracia».

Valeu més que els lliris i els ocells

Jesús enuncia dos principis: «No podeu servir Déu i els diners! No passeu ànsia per la vostra vida pensant què menjareu o què beureu o amb què us vestireu.»

Com deia Kierkegaard, Jesús se serveix de dos ajudants de càtedra per ensenyar-nos a viure: els ocells i els lliris boscosans.

L'ocell menja per viure, no viu per menjar. No emmagatzema, no acumula, no acapara. Viu al dia, piulant i rellent en una joiosa inconsciència. Confia en Algú que vetlla per ell. No el coneixen, però el presenten.

Els lliris estan exposats al fred i a la calor i a que els trepitgin... I tanmateix, ¡que en van de ben vestits! Ni totes les passarel·les de la moda presenten uns models tan ben acabats com ells. I ocells i lliris ens diuen: vosaltres valeu més que els lliris i els ocells. Déu Pare vetlla per vosaltres.

Hem de treballar, evidentment, però centrant-nos en allò que és essencial per viure i vestir nosaltres i per compartir amb els altres allò que tenim, sabem i podem. Hem de viure també amb una austeritat flexible. «Hem vingut al món sense res i sense res ens n'anirem», escriu sant Pau. I sense neguit pel demà. No podem afegir ni un pam a la nostra vida... I amb uns grams de bon humor. N'hi ha prou amb els maldecaps de cada dia. No afegim al feix d'avui el de demà o demà passat. I una convicció: ahir, avui i demà, el Pare Celestial ens estima i vetlla per nosaltres. «¿Creus que una mare s'oblidaria del nen que té al pit, del fill de les seves entranyes?», preguntava el profeta Isaïes. Déu ens és pare i mare. I vol que creixem tot superant els obstacles de la vida. Sempre el tenim dins nostre estimant-nos i encoratjant-nos.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest dissabte 25, a les 12 h. Formació permanent dels diaques. Lloc: Casa de la Sagrada Família de Rubí.

Aquest diumenge 26, a les 20 h. Missa de cloenda de la 8a Setmana de la Família a la Catedral del Sant Esperit de Terrassa.

Dimecres 1 de març, a les 20 h. Missa i imposició de la cendra a la Catedral.

Dijous 2, a les 19 h. Consell Diocesà d'Assumptes Econòmics.

Dissabte 4, a les 21 h. Trobada d'Agents de Pastoral de l'Arxiprestat de Terrassa.

Diumenge 5, a les 17 h. Missa de la Romeria dels Arxiprestats de Sabadell a Montserrat.

Notícies

El Sr. Bisbe celebra sant Vicenç a Mollet. El diumenge 22 de gener, Mons. Jo-

sep Àngel Saiz Meneses presidí la celebració de l'Eucaristia a la parròquia de Sant Vicenç de Mollet del Vallès, en la festa del seu sant patró.

Confirmacions a Cerdanyola. El dissabte 4 de febrer, Mons. Salvador Cristau, bisbe auxiliar, celebrà l'Eucaristia a la parròquia de Sant Martí de Cerdanyola i administrà el sagrament de la Confirmació a 23 fidels.

Curs de lideratge pastoral a la diòcesi de Terrassa. El dilluns 6 de febrer començà un curs de lideratge pastoral adreçat als preveres de la diòcesi de Terrassa gràcies a la col·laboració entre la diòcesi de Terrassa i ESADE Business School i el Centre Internacional d'Espiritualitat Cova Sant Ignasi de Manresa. Es realitza a la Cúria Diocesana de Terrassa i hi participen 33 preveres presidits per Mons. Saiz Meneses, bisbe de

Terrassa. El curs s'imparteix els dies 6 i 7, 13 i 14 de febrer i 24 i 25 d'abril.

Nous locals a Vilanova del Vallès. El dimarts 8 de febrer a la parròquia de Sant Esteve de Vilanova del Vallès, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses va inaugurar la reforma de la capella del Santíssim i els nous locals destinats a la distribució d'aliments gràcies a la col·laboració entre Càritas i l'Ajuntament.

Festa de santa Escolàstica a Puiggraciós. El divendres 10 de febrer va ser la festa de santa Escolàstica, germana de sant Benet. Amb aquest motiu, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses celebrà l'Eucaristia al Santuari de la Mare de Déu de Puiggraciós (a l'Ametlla del Vallès), atès per una comunitat de monges benedictines del Monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona.

Escola de Pregària per a Joves. El divendres 10 de febrer, al vespre, va tenir lloc l'Escola de Pregària organitzada per la Delegació de Pastoral de Joventut. Mons. Saiz Meneses la presidí a la Catedral, Mons. Salvador Cristau a Sant Esteve de Granollers (veure la fotografia) i Mn. Xavier Farrés a Sant Cugat del Vallès.

Celebració de Sant Valentí.

El diumenge 12 de febrer, Mons. Saiz Meneses presidí la celebració de l'Eucaristia a la parròquia de Sant Valentí de Terrassa en la proximitat del dia del sant copatró de Terrassa. En acabar la Missa, el Sr. Bisbe beneí i repartí els panets de Sant Valentí i el ramillet de romaní. A la plaça hi havia la fira solidària de Càritas.

Agenda

Concert. El *Via Crucis* de Franz Liszt. Diumenge 5 de març, a les 18 h, a la parròquia de Sant Esteve de Granollers.

REMAD MAR ADENTRO

Daños colaterales

La semana pasada dedicábamos nuestra carta dominical al sociólogo Zygmunt Bauman, fallecido recientemente, y a su teoría de la modernidad líquida, por la que es muy conocido. Hoy me referiré al análisis que realiza del crecimiento de las desigualdades en nuestro tiempo. Un libro suyo muy interesante es *Daños colaterales. Desigualdades sociales en la era global*. Se trata de una compilación de pequeños ensayos en la que examina los males de la desigualdad social a partir del concepto de «daño colateral», una expresión que proviene del argot militar, normalmente para referirse a las consecuencias accidentales de las intervenciones militares y a los efectos no intencionados ni planeados de una acción armada. Bauman traslada el concepto de «daño colateral» a las víctimas

de una sociedad cada vez más globalizada.

El grueso de esas víctimas colaterales está compuesto por los pobres. Incluso los desastres naturales afectan mucho más a los más pobres que a los que no lo son. Un huracán o un terremoto no son clasistas ni selectivos en sí mismos y pueden golpear igualmente a ricos y pobres; sin embargo, creo que no hay dificultad para reconocer que las catástrofes naturales no afectan igual a unos y otros, dependiendo en buena medida de los recursos de que se disponga para afrontarlas. Según Bauman, las bajas y daños colaterales afectan básicamente a los miembros de una clase que se ha dado en llamar marginal, una parte de la población situada en el extremo inferior de la distribución social de la riqueza. Es una de las con-

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

secuencias de la globalización en forma de crecimiento de las desigualdades y formación de una clase social caracterizada por la precariedad.

Bauman alerta del peligro que significa pensar en términos de daños «colaterales» sin que se produzcan mayores problemas de conciencia. Eso desemboca en una actitud por la que se acaba asumiendo tácitamente la desigualdad de derechos y oportunidades que hay en nuestra sociedad y se llega a pensar que esos daños no son lo suficientemente relevantes como para que las administraciones dediquen mayores recursos a su prevención. Llega a la conclusión de que en la fase de globalización desenfundada a la que hemos llegado, los factores esenciales de solidaridad humana requieren un marco institucional nuevo. Un marco de creación de opinión y de voluntades que va más allá de las fronteras de los países concretos, por lo que habría que llegar a instituciones universales. Ha-

bría que llegar a un «planeta social», basado en organizaciones y asociaciones no gubernamentales que actúen a escala universal.

Nuestro autor no propone soluciones concretas para salir de esta encrucijada. Ahora bien, sus aportaciones nos ayudan a la reflexión, para que no acabemos atrapados por la desesperanza. El mensaje principal es alertar de que los pobres cada vez están más privados de oportunidades y derechos y se van convirtiendo en las víctimas de los daños colaterales de la política y la economía en una sociedad globalizada en que las distancias entre ricos y pobres, en lugar de estrecharse, se van ensanchando. El hecho de que el sufrimiento humano creciente se considere como simple colateralidad, sumado a la desigualdad social también en crecimiento, componen una mezcla explosiva, que seguramente se convertirá en el principal problema del siglo XXI. Un problema que hoy por hoy no concita la suficiente atención de nuestros políticos y gobernantes. Estamos a tiempo, no miremos hacia otro lado.